

INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ ȘI DIMENSIUNILE PERSONALITĂȚII ADOLESCENȚILOR ÎN FUNCȚIE DE FACTORUL GEN

Victoria CHEPTENE, doctorandă

<https://orcid.org/0009-0000-8062-1656>

Școala Doctorală Științe Sociale, Universitatea de Stat din Moldova

Rezumat. În articol sunt prezentate caracteristici generale ale conceptului de inteligență emoțională din perspectiva mai multor autori; sunt prezentate unele abordări teoretice cu referire la componentele inteligenței emoționale. Articolul cuprinde doar unele secvențe ale cercetării realizate la subiectul inteligența emoțională și orientările valorice la adolescenți. Acestea se referă concret la relația, în funcție de factorul gen, dintre inteligența emoțională și scalele ei (competența emoțională; gestionarea propriilor emoții; automotivare; empatie; recunoașterea emoțiilor altora) cu dimensiunile personalității: încredere în sine, curajul social, inițierea contactelor sociale, inteligența socială, motivația succesului, aptitudini comunicative, aptitudini organizatorice, stările și însușirile de personalitate în procesul de adaptare socială și reglare comportamentală a personalității conform scalelor chestionarului FPI (nervozitate, agresivitate spontană, depresie; emotivitate, sociabilitate, caracter calm, dominare, inhibiție; fire deschisă, extraversiune – introversiune, labilitate emoțională; masculinitate – feminitate). Lucrarea conturează atât diferențele dintre medii cât și diferențele statistic semnificative pentru toate dimensiunile enumerate.

Cuvinte-cheie: inteligență emoțională, competența emoțională, gestionarea propriilor emoții, dimensiuni ale personalității, factorul gen, adolescent.

EMOTIONAL INTELLIGENCE AND PERSONALITY DIMENSIONS OF ADOLESCENTS ACCORDING TO THE GENDER FACTOR

Abstract. The article presents general characteristics of the concept of emotional intelligence from the perspective of several authors; some theoretical approaches are presented with reference to the components of emotional intelligence. The article includes only some sequences of the research carried out on the subject of emotional intelligence and value orientations in adolescents. These specifically refer to the relationship, depending on the gender factor, between emotional intelligence and its scales (emotional competence; managing one's own emotions; self-motivation; empathy; recognizing the emotions of others) with personality dimensions: self-confidence, social courage, initiating social contacts, social intelligence, success motivation, communication skills, organizational skills, states and personality traits in the process of social adaptation and behavioral regulation of personality according to the scales of the FPI questionnaire (nervousness, spontaneous aggression, depression; emotionality, sociability, calm character, dominance, inhibition; open nature, extraversion - introversion, emotional lability; masculinity - femininity). The paper outlines both the differences between the means and the statistically significant differences for all the listed dimensions.

Keywords: emotional intelligence, emotional competence, managing one's emotions, personality dimensions, gender factor, adolescent.

Introducere. Actualitatea studiului științific realizat este ghidată de schimbările și provocările sociale, economice și politice ce au loc în societate și care se referă nemijlocit la vârsta adolescenței. Cercetările cu referire la dezvoltarea inteligenței emoționale,

abilităților sociale sunt actuale, deoarece identifică oportunități de soluționare a multor problemele practice din perspectiva abordărilor societale contemporane. Studiile psihosociale denotă că inteligența emoțională, se referă la nivelul de conștientizare a propriilor emoții, la stăpânirea emoțiilor prin identificarea cauzelor care le generează, motivația intrinsecă de evoluare, aceasta fiind dublată de inițiativă, de optimism, dăruire, empatie și de aptitudinile sociale. Particularitățile respective în mod inevitabil influențează orientarea și direcționarea sistemului propriu de valori a personalității.

Abordări conceptuale

Identificăm, conform surselor de specialitate, că este frecvent cercetat conceptul de inteligență emoțională (EQ) [1; 2]. Autorul Wayne Leon Payne a fost cel care a formulat termenul de inteligență emoțională. Astfel, conceptul dat se regăsește într-o teză de doctorat (SUA, 1985), fiind considerat drept o abilitate care implică o relaționare creativă, în concepțiile autorului, cu stările de teamă, cu durerea și dorința [apud 3]. Inteligența emoțională denotă capacitatea de a detecta, înțelege și utiliza emoțiile proprii și ale altor persoane, pentru luarea celor mai bune decizii și punerea lor în practici. Inteligența emoțională se referă la abilitățile în baza cărora un individ poate discrimina și monitoriza emoțiile proprii și ale celorlalți, precum și la capacitatea acestuia de a utiliza informațiile deținute pentru a-și ghida propria gândire și acțiune.

Conform teoriei cunoașterii științifice conceptul de EQ s-a constituit în baza teoriilor și cercetărilor care demonstrează importanța competențelor emoționale pentru dezvoltarea personală și socială a individului. De altfel, activitățile și procesele mentale au fost apreciate ca fiind mai importante decât cele afective, emoționale [3].

Mayer și Salovey consideră că inteligența emoțională implică: abilitatea de a percepe cât mai corect emoțiile și de a le exprima; abilitatea de accede sau genera sentimente atunci când ele facilitează gândirea; abilitatea de a cunoaște și înțelege emoțiile și de a le regulariza pentru a promova dezvoltarea emoțională și intelectuală; dezvoltarea emoțională și intelectuală [7; 9; 10].

D. Carusso a realizat în continuare cercetare începută de Mayer și Solovey [10]. Mergând pe aceeași idee, autorul subliniază ca inteligența emoțională este adevărata formă de inteligență, care, în mod științific a fost măsurată în perioada în care a fost începută cercetarea nemijlocită [7]. În viziunea autorului D. Goleman componentele care conturează inteligența emoțională sunt: conștiința de sine; autocontrolul; motivația; empatia; aptitudinile sociale [4; 5].

Reuven Bar-On grupează elementele care alcătuiesc inteligența emoțională după comportamentele care se pot regla în procesul educațional și anume: aspectul intrapersonal și interpersonal, adaptabilitate, controlul stresului, dispoziție generală [apud 3; 6].

D. Goleman menționează că competențele bazate pe inteligența emoțională sunt învățate. Autorul susține că orice om își poate dezvolta nivelul de inteligență emoțională anume prin educație și exerciții [4; 5].

Problema inteligenței emoționale în psihologie este obiectul de studiu pentru multe cercetări, fiindcă nu a căpătat o studiere integrală, iar cercetătorii au evidențiat doar unele aspecte ale acestui fenomen. Astfel, identificăm că lipsește cercetarea complexă a legăturii dintre inteligența emoțională cu dimensiunile personalității.

În acest articol sunt analizate rezultatele studiului constatativ cu referire la particularitățile inteligenței emoționale și a dimensiunilor personalității adolescentului în funcție de factorul gen (masculin/feminin).

Descrierea eșantionului. Eșantionul acestei cercetări a fost construit reieșind din necesitățile de a determina relațiile dintre inteligența emoțională cu alte dimensiuni ale personalității, inclusiv cu orientările valorice la vârsta adolescenței. Astfel, în cercetare au fost implicați 341 de subiecți experimentali care aparțin unei anumite grupe de vârstă, aceștia fiind adolescenți care își fac studiile la liceu (clasa 10-a și a 12-a), colegiu (anul 1-4) și universități (anul 1 și 2). Adolescenții intervievați studiază la două universități din Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova (municipiul Chișinău) și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul, fiind la diferite specialități: Psihologie; Fizică și inginerie; Informatică; Contabilitate, Bussines și administrare; Sociologie, Asistență socială, Drept, Pedagogie; Pedagogie în învățământul primar și pedagogie preșcolară; Asistență socială.

Subliniem că în literatura de specialitate întâlnim diverse studii cu referire la inteligența emoțională la vârsta adolescenței din perspectiva multiplilor factori psihosociali. Pentru cercetarea realizată considerăm valoroase relațiile existente dintre inteligența emoțională și multipli factori psihosociali, respectiv eșantionul implicat în experiment, a fost divizat după mai mulți factori prezentați în ancheta psihosocială valorificată: gen (masculin / feminin), mediul de proveniență (urban / rural), profilul studiilor (umanist /real), anul de studii (clasele 10-12 și anii I-IV de studii), subetapele vârstei (de la 15 la 25 ani), reușita academică (medii semestriale 9-10 / 6-7). Astfel, după indicii de proveniență a subiecților, este repartizat puțin disproporționat în favoarea mediului urban. Din numărul total de participanți 53,0% sunt din mediul urban, iar 47,0% de subiecți provin din mediul rural. Subiecții experimentați își fac studiile la diferite profiluri și anume 251 de adolescenți, ceea ce reprezintă 74,0% își fac studiile la profilul umanist, iar 90 de adolescenți, ceea ce reprezintă 26,0% își fac studiile la profilul real.

Cu privire la factorul reușita academică subliniem că din totalul adolescenților (341 de subiecți) care au participat la cercetare cei mai mulți subiecți – 116, ceea ce reprezintă 34,0%, sunt cu media academică între notele 8-9; apoi 111 subiecți (32,6%) sunt cu media academică între notele 7-8; 67 de subiecți (19,6%) au media academică între notele

9-10; 40 de subiecți (11,7%) sunt cu media academică între notele 6-7; 7 subiecți (2,1%) sunt cu media academică între notele 5-6 și nici un subiect nu a indicat media academică mai mică decât 5 puncte.

Cu referire la componența de gen a eșantionului subliniem că este reprezentată de proporția conform căreia 78% dintre participanți sunt de gen feminin și 22% sunt de gen masculin. În continuare vom prezenta caracteristicile inteligenței emoționale și a dimensiunilor personalității în funcție de factorul dat.

Metodele de cercetare

În cercetarea realizată au fost administrate următoarele metode empirice: Chestionarul pentru diagnosticarea inteligenței emoționale (N. Hall); Testul Inteligența socială (Ph. Carter); Testul de studiere a încrederii în sine (V.G. Romek); Chestionarul de personalitate FPI Forma B (F. Fahrenberg, H. Selg, R. Hampel); Testul de diagnosticare a motivației succesului, T. Elers; Chestionarul de diagnosticare a aptitudinilor comunicative și organizatorice COS – I (V.V. Sineavski, B. A. Fedorișin).

Rezultate obținute și discuții

Precum am evidențiat deja, pentru acest studiu am indicat importantă identificarea nivelurilor inteligenței emoționale. Subliniem că grupul experimental este compus din 341 de adolescenți cu intervalele de vârstă între 15 și 25 de ani.

În conformitate cu obiectivele cercetării au fost stabilite nivelurile inteligenței emoționale, a scalelor ei precum și a dimensiunilor personalității la vârsta adolescenței.

Administrând **Chestionarul pentru diagnosticarea inteligenței emoționale (N. Hall)** am determinat nivelurile de dezvoltare a inteligenței emoționale. Rezultatele sunt prezentate în figura 1.

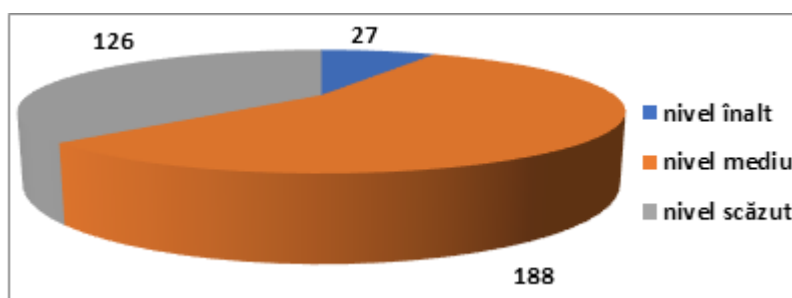

Figura 1. Inteligența emoțională în funcție de niveluri

Astfel, rezultatele indicate denotă câteva niveluri pentru inteligența emoțională. După cum observăm din figura 1, foarte mulți subiecți (55,1%) prezintă nivel mediu de dezvoltare a inteligenței emoționale, 7,9% din adolescenții intervievați au înregistrat nivel înalt de dezvoltare a inteligenței emoționale. Totodată, 126 de subiecți, ceea ce reprezintă 37,0 % din întreg eșantionul au obținut un nivel scăzut al inteligenței emoționale.

Administrarea *Chestionarului Diagnosticarea inteligenței emoționale* (N. Hall) permite și determinarea nivelurilor scalelor componente ale inteligenței emoționale. Acestea sunt următoarele: 1) competența emoțională; 2) gestionarea propriilor emoții; 3) automotivare; 4) empatie; 5) recunoașterea emoțiilor altora. Unele lucrări prezintă caracteristicile scalelor indicate. Astfel competența emoțională vizează conștientizarea și înțelegerea emoțiilor, autoobservarea precum și secvența de conștientizare a sentimentelor; gestionarea propriilor emoții; automotivarea; empatia și recunoașterea emoțiilor altora; competența socială și abilitățile sociale. Rezultatele obținute pentru scalele descrise sunt prezentate în tabelul 1.

Tabelul 1. Statistica descriptivă a scalelor inteligenței emoționale

Scale componente ale EQ	Niveluri	Frecvența	%
1. Competența emoțională	1.n.înalt	87	25,5
	2.n.mediu	175	51,3
	3.n.scăzut	79	23,2
2. Gestionarea propriilor emoții	1.n.înalt	28	8,2
	2.n.mediu	104	30,5
	3.n.scăzut	209	61,3
3. Automotivare	1.n.înalt	84	24,6
	2.n.mediu	154	45,2
	3.n.scăzut	103	30,2
4. Empatie	1.n.înalt	106	31,1
	2.n.mediu	182	53,4
	3.n.scăzut	53	15,5
5. Recunoașterea emoțiilor altora	1.n.înalt	65	19,1
	2.n.mediu	178	52,2
	3.n.scăzut	98	28,7

Rezultatele cercetării (tabelul 1) au demonstrat, pentru subiecții cercetați, niveluri diferite de dezvoltare a scalelor inteligenței emoționale.

De altfel, după cum observăm din tabelul 1, pentru prima scală – competența emoțională - dintre subiecții chestionați 25,5% prezintă nivel înalt; 51,3% dintre adolescenți prezintă nivel mediu, iar nivel scăzut de competență emoțională - este caracteristic pentru 23,2% de subiecți, din întreg eșantionul.

Pentru scala - gestionarea propriilor emoții nivel înalt prezintă 8,2% dintre subiecți, nivel mediu – 30,5 %, iar nivel scăzut 61,3 % de subiecți din întreg eșantionul.

Rezultatele prezentate ne reliefează pentru scala automotivare următorii indici: nivel înalt prezintă 24,6% dintre subiecții intervievați, nivel mediu – 45,2%, iar nivel scăzut 30,2% dintre subiecți.

Nivel înalt pentru scala empatie prezintă 31,1% dintre adolescenți, nivel mediu – 53,4 %, iar nivel scăzut doar 15,5% de subiecți.

Conform datelor, pentru ultima scală recunoașterea emoțiilor altora denotă că 19,1% dintre adolescenți prezintă nivel înalt; 52,2% prezintă nivel mediu, iar 28,7 % dintre subiecții chestionați prezintă nivel scăzut.

În această ordine de idei, în continuare prezentăm figura 2 în care sunt indicate diferențe obținute dintre medii pentru factorul gen la scalele inteligenței emoționale: componența emoțională, automotivație, empatie, recunoașterea emoțiilor altora, gestionarea propriilor emoții.

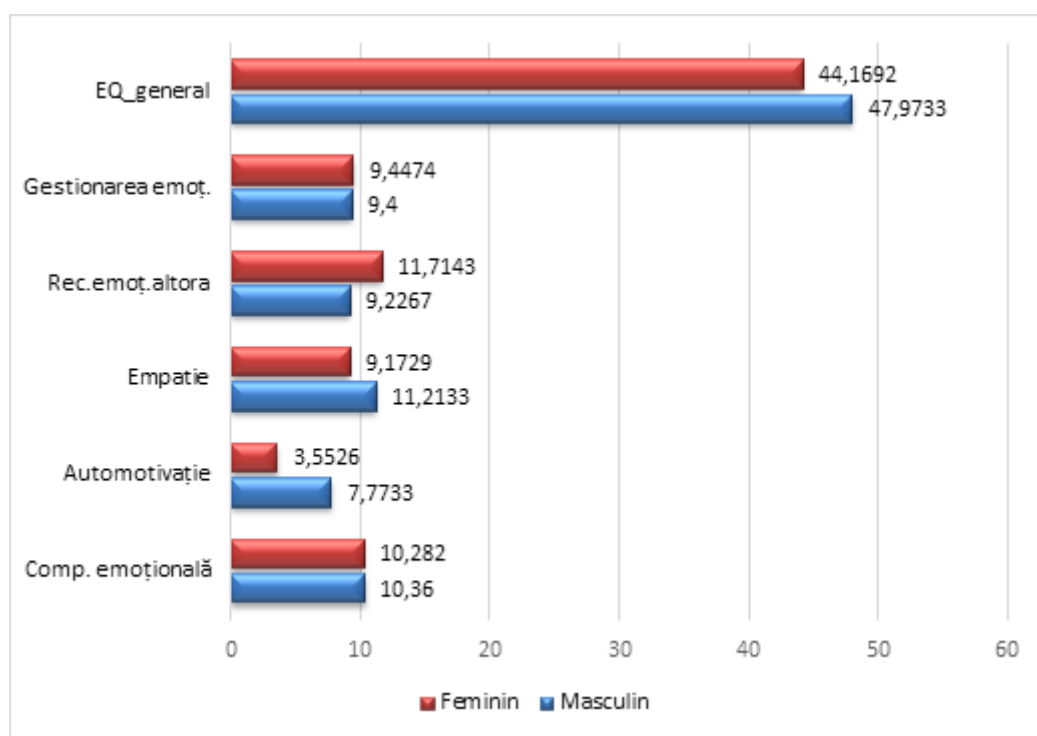

Figura 2. Mediile pentru scalele inteligenței emoționale după factorul gen

Rezultatele prezentate (fig. 2) demonstrează că nivelul de dezvoltare a scalelor inteligenței emoționale diferă în funcție de factorul gen. Datele obținute informează despre faptul că subiecții de gen masculin comparativ cu cei de gen feminin au înregistrat medii mai înalte pentru componența emoțională, automotivație, empatie și pentru indicele general al inteligenței emoționale. Totodată datele obținute denotă faptul că subiecții de gen masculin comparativ cu subiecții de gen feminin au înregistrat medii mai scăzute pentru recunoașterea emoțiilor altora și gestionarea propriilor emoții.

Aici, am aplicat T-testul pentru a indica diferențele mediilor variabilelor conform factorului - genul subiecților. Testul T pentru eșantioane independente este utilizat pentru a calcula dacă mediile variabilelor sunt diferite semnificativ una față de cealaltă. Rezultatele obținute la testul T sunt prezentate în tabelul 2.

Analizând datele prezentate în tabelul dat putem afirma că există diferențe dintre mediile variabilelor inteligenței emoționale la persoanele de gen masculin / feminin. Aceste diferențe sunt semnificative pentru scalele inteligenței emoționale: automotivație

($t=4,832$; $p=0,001$); empatie ($t=3,131$; $p=0,002$); recunoașterea emoțiilor altora ($t=-4,550$; $p=0,001$).

Tabelul 2. Rezultatele obținute la Testul T - inteligența emoțională și scalele ei în funcție de factorul gen

Factori	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Componenta emoțională	,779	,378	,140	339	,889	,07805	,55872	-1,02094	1,17703
			,130	107,914	,897	,07805	,60244	-1,11610	1,27219
Automotivație	10,325	,001	4,832	339	,000	4,22070	,87345	2,50264	5,93877
			5,638	154,492	,000	4,22070	,74863	2,74183	5,69957
Empatie	5,493	,020	3,131	339	,002	2,04040	,65175	,75842	3,32239
			3,614	151,245	,000	2,04040	,56463	,92482	3,15598
Recunoașterea emoțiilor altora	14,211	,000	-4,550	339	,000	-2,48762	,54669	-3,56295	-1,41229
			-3,709	94,541	,000	-2,48762	,67067	-3,81915	-1,15609
Gestionarea propriilor emoții	,383	,537	-,077	339	,938	-,04737	,61231	-1,25177	1,15703
			-,075	114,355	,940	-,04737	,63032	-1,29599	1,20125
EQ_General	1,161	,282	1,680	339	,094	3,80416	2,26451	-,65009	8,25841
			1,603	111,732	,112	3,80416	2,37335	-,89846	8,50678

Am menționat, la începutul lucrării că au fost administrate în studiu și alte instrumente psihometrice (*Testul Inteligența socială (Ph. Carter)*; *Testul de studiere a încrederii în sine (V.G. Romek)*; *Chestionarul de personalitate FPI Forma B (F. Fahrenberg, H. Selg, R. Hampel)*; *Testul de diagnosticare a motivației succesului, T. Elers*; *Chestionarul de diagnosticare a aptitudinilor comunicative și organizatorice COS – I (V.V. Sineavski, B. A. Fedorișin)*) pentru identificarea dimensiunilor personalității care sunt în relație cu inteligența emoțională. Astfel, în cele ce urmează vom analiza diferențele dintre medii în funcție de factorul gen pentru dimensiunile personalității: *încredere în sine, curajul social, inițierea contactelor sociale, inteligența socială, stările și însușirile de personalitate conform scalelor chestionarului FPI (1) nervozitate, 2) agresivitate spontană, 3) depresie; 4) emotivitate, 5) sociabilitate, 6) caracter calm, 7) dominare, 8) inhibiție; 9) fire deschisă, 10) extraversiune – introversiune, 11) labilitate emoțională; 12) masculinitate – feminitate), motivația succesului, aptitudini comunicative, aptitudini organizatorice*. În continuare, în figura 3 sunt ilustrate grafic diferențele dintre medii pentru unele dimensiuni enumerate.

Conform rezultatelor obținute subiecții de gen masculin (fig. 3) comparativ cu subiecții de gen feminin au înregistrat medii mai înalte pentru: curajul social, încredere în sine, inteligența socială, agresivitate spontană (FPI-2), sociabilitate (FPI-5), caracter calm (FPI-6), dominare (FPI-7), fire deschisă (FPI-9), extraversiune (FPI-10), masculinitate (FPI-12), aptitudini comunicative, aptitudini organizatorice. Totodată subiecții de gen masculin comparativ cu subiecții de gen feminin au înregistrat medii mai scăzute pentru:

inițierea contactelor sociale, nervozitate (FPI-1), depresie (FPI-3); emotivitate (FPI-4), inhibiție (FPI-8), labilitate emoțională (FPI-11) și motivația succesului.

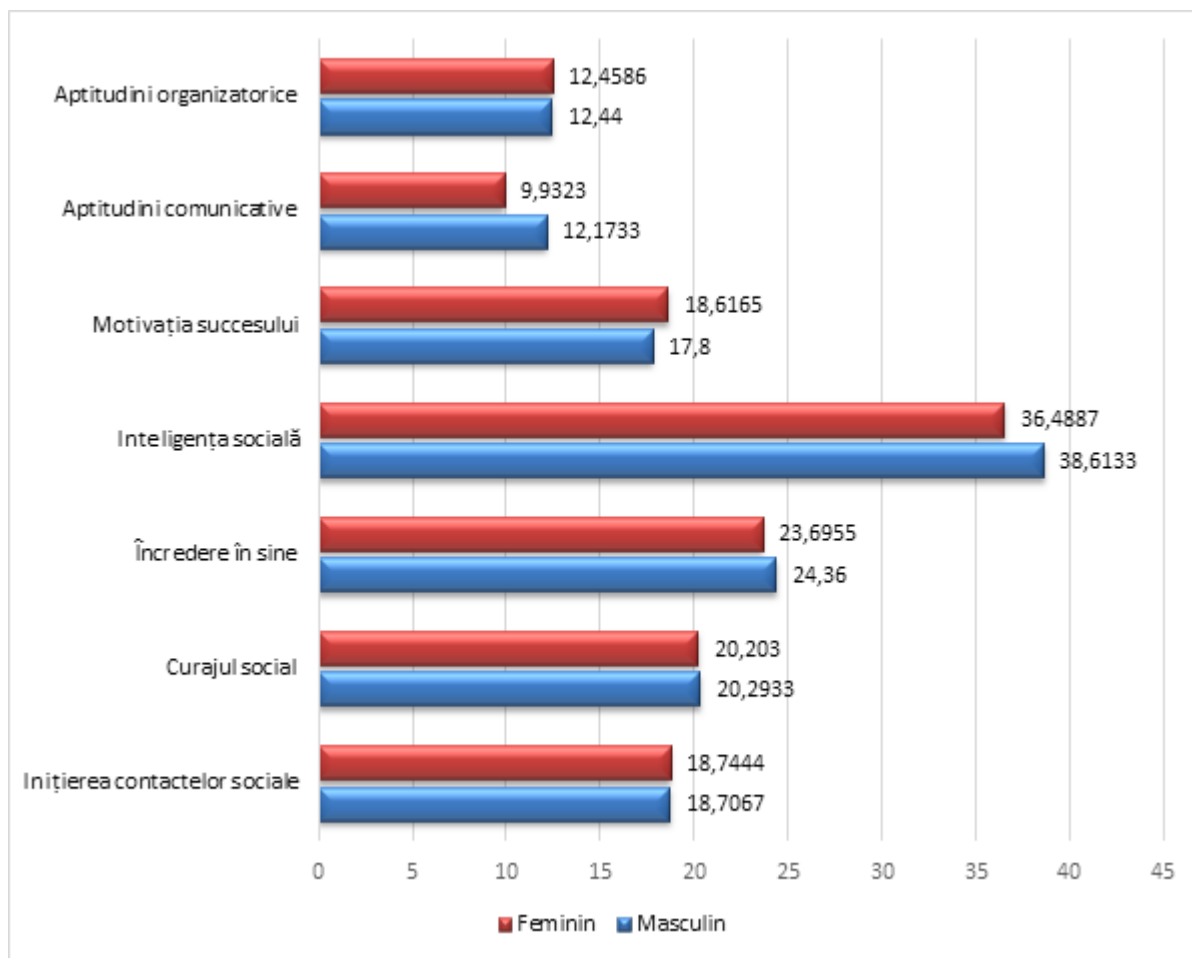

Figura 3. Mediile pentru dimensiunile personalității după factorul gen

În contextul dat, pentru a prezenta diferențele mediilor variabilelor după factorul - genul subiecților, am utilizat testul T, iar rezultatele obținute sunt incluse în tabelul 3.

Tabelul 3. Rezultatele obținute la Testul T - dimensiunile personalității în funcție de factorul gen

Factori	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Inițierea contactelor sociale	1,399	,238	-,083	339	,934	-,03769	,45424	-,93117	,85578
			-,088	129,639	,930	-,03769	,42911	-,88665	,81127
Curajul social	,901	,343	,170	339	,865	,09033	,52988	-,95194	1,13259
			,164	113,001	,870	,09033	,55047	-1,00025	1,18090
Încredere în sine	,082	,775	1,454	339	,147	,66451	,45708	-,23457	1,56359
			1,504	125,102	,135	,66451	,44171	-,20969	1,53871
Inteligența socială	,228	,633	1,688	339	,092	2,12461	1,25835	-,35054	4,59976
			1,612	111,803	,110	2,12461	1,31817	-,48722	4,73645
FPI_1	3,139	,077	-3,772	339	,000	-1,90496	,50508	-2,89844	-,91148
			-4,057	133,118	,000	-1,90496	,46950	-2,83360	-,97633
FPI_2	4,765	,030	2,992	339	,003	,87409	,29211	,29951	1,44866

Emotional intelligence and personality dimensions of adolescents according to the gender factor

			2,697	104,417	,008	,87409	,32414	,23132	1,51685
FPI_3	,908	,341	-2,334	339	,020	-,83925	,35953	-1,54645	-,13205
			-2,266	114,249	,025	-,83925	,37037	-1,57293	-,10556
FPI_4	2,868	,091	-1,310	339	,191	-,42932	,32779	-1,07409	,21544
			-1,396	131,028	,165	-,42932	,30763	-1,03789	,17924
FPI_5	,762	,383	1,797	339	,073	,65213	,36284	-,06157	1,36583
			1,766	116,083	,080	,65213	,36935	-,07940	1,38366
FPI_6	2,669	,103	4,029	339	,000	1,05133	,26095	,53805	1,56461
			4,332	133,009	,000	1,05133	,24268	,57131	1,53135
FPI_7	,703	,402	2,712	339	,007	,75744	,27933	,20800	1,30688
			2,626	113,866	,010	,75744	,28849	,18595	1,32894
FPI_8	,897	,344	-3,833	339	,000	-1,19323	,31127	-1,80550	-,58096
			-4,084	131,002	,000	-1,19323	,29216	-1,77120	-,61527
FPI_9	4,442	,036	1,990	339	,047	,59378	,29836	,00691	1,18066
			1,812	105,615	,073	,59378	,32774	-,05601	1,24358
FPI_10	,050	,823	3,862	339	,000	,95825	,24814	,47017	1,44632
			3,820	117,175	,000	,95825	,25086	,46144	1,45505
FPI_11	,454	,501	-2,629	339	,009	-,94070	,35776	-1,64442	-,23699
			-2,553	114,301	,012	-,94070	,36842	-1,67052	-,21089
FPI_12	4,615	,032	6,351	339	,000	1,74095	,27412	1,20177	2,28013
			6,884	134,812	,000	1,74095	,25290	1,24079	2,24112
Motivația succesului	,074	,786	-1,874	339	,062	-,81654	,43581	-1,67377	,04069
			-1,825	114,768	,071	-,81654	,44741	-1,70280	,06971
Aptitudini comunicative	,143	,705	4,156	339	,000	2,24100	,53926	1,18028	3,30173
			4,116	117,397	,000	2,24100	,54443	1,16282	3,31919
Aptitudini organizatorice	,047	,828	-,047	339	,963	-,01865	,39983	-,80510	,76781
			-,046	118,079	,963	-,01865	,40198	-,81467	,77737

Astfel putem afirma că există diferențe dintre mediile variabilelor menționate la adolescenții de gen masculin / feminin (tabelul 3). Aceste diferențe sunt semnificative pentru dimensiunile: nervozitate (FPI-1) ($t=-3,77$; $p=0,001$), agresivitate spontană (FPI-2) ($t=2,99$; $p=0,003$), depresie (FPI-3) ($t=-2,33$; $p=0,02$), caracter calm (FPI-6) ($t=4,02$; $p=0,001$), dominare (FPI-7) ($t=2,71$; $p=0,007$), inhibiție (FPI-8) ($t=-3,83$; $p=0,001$), fire deschisă (FPI-9) ($t=1,99$; $p=0,047$), extraversiune (FPI-10) ($t=3,86$; $p=0,001$), labilitate emoțională (FPI-11) ($t=-2,62$; $p=0,009$), masculinitate (FPI-12) ($t=6,35$; $p=0,001$), aptitudini comunicative ($t=4,15$; $p=0,001$).

Concluzii

Adolescenții prezintă diferite niveluri de dezvoltare a inteligenței emoționale și a scalelor ei: competența emoțională, automotivație, empatie, recunoașterea emoțiilor altora, gestionarea propriilor emoții. Adolescenților cu diferite niveluri de dezvoltare a inteligenței emoționale le sunt caracteristice grade diferite de semnificație statistică pentru factorul - genul subiecților (masculin/feminin). Datele obținute denotă faptul că subiecții de gen masculin comparativ cu subiecții de gen feminin au înregistrat medii mai înalte pentru componența emoțională, automotivație, empatie și pentru indicele general al inteligenței emoționale și au înregistrat medii mai scăzute pentru recunoașterea emoțiilor

altora și gestionarea propriilor emoții. Aceste diferențe sunt semnificative doar pentru scalele: automotivație; empatie și recunoașterea emoțiilor altora.

Pentru dimensiunile personalității subiecții de gen masculin comparativ cu subiecții de gen feminin au înregistrat medii mai înalte pentru: curajul social, încredere în sine, inteligența socială, agresivitate spontană, sociabilitate, caracter calm, dominare, fire deschisă, extraversiune, masculinitate, aptitudini comunicative, aptitudini organizatorice. De altfel, subiecții de gen masculin au înregistrat medii mai scăzute pentru: inițierea contactelor sociale, nervozitate, depresie; emotivitate, inhibiție, labilitate emoțională și motivația succesului. Sumarizând aici, identificăm că sunt obținute diferențe semnificative doar pentru dimensiunile personalității: nervozitate, agresivitate spontană, depresie, dominare, inhibiție, fire deschisă, extraversiune, labilitate emoțională, masculinitate și aptitudini comunicative.

Bibliografie

1. CREȚU, T. *Psihologia vârstelor*. Iași: Polirom, 2004. 408 p. ISBN 978-973-46-6008-7
2. ENĂCHESCU, C. *Tratat de igienă mintală*. Ed. a 2-a, rev. și adăugită. Iași: Polirom, 2004. 408 p. ISBN 973-681-746-6
3. FLOYD, K. *Comunicarea interpersonală*. Iași: Polirom, 2013. 502 p. ISBN 978-973-46-3341-8
4. GOLEMAN, D. *Inteligența emoțională, cheia succesului în viață*. București: Editura ALLFA, 2004, 2008. 370 p. ISBN 973-8457-62-9
5. GOLEMAN, D. *Să muncești cu inteligența emoțională*. București: Editura Curtea Veche, 1998
6. BAR-ON, R. *Emotional Intelligence Inventory*. Toronto, Canada: Multi-Health Systems, 1997, 209 p.
7. CARUSO, D.R., MAYER, J.D., SALOVEY, P. Relation of an ability measure of emotional intelligence to personality. În: *Journal of Personality Assessment*. 2002. p. 306-320
8. MAYER, J.D. Emotional intelligence information. 2005. Disponibil: http://www.unh.edu/emotional_intelligence/
9. MAYER, J.D., SALOVEY P., CARUSO D.R., SITARENIO G. *Emotional intelligence as a standard intelligence*. *Emotion*, 2001, pp. 232-242.
10. MAYER, J.D., SALOVEY, P. *Emotional intelligence*. 2005. Disponibil: http://www.unh.edu/emotional_intelligence/